

DOLGOZNI MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGGEL? ERŐS ÖSZTÖNZŐK, VEGYES TAPASZTALATOK

Krekó Judit

Budapest Intézet

A diverzitás a Te ügyed is! – Workshop az inkluzív munkahelyekért

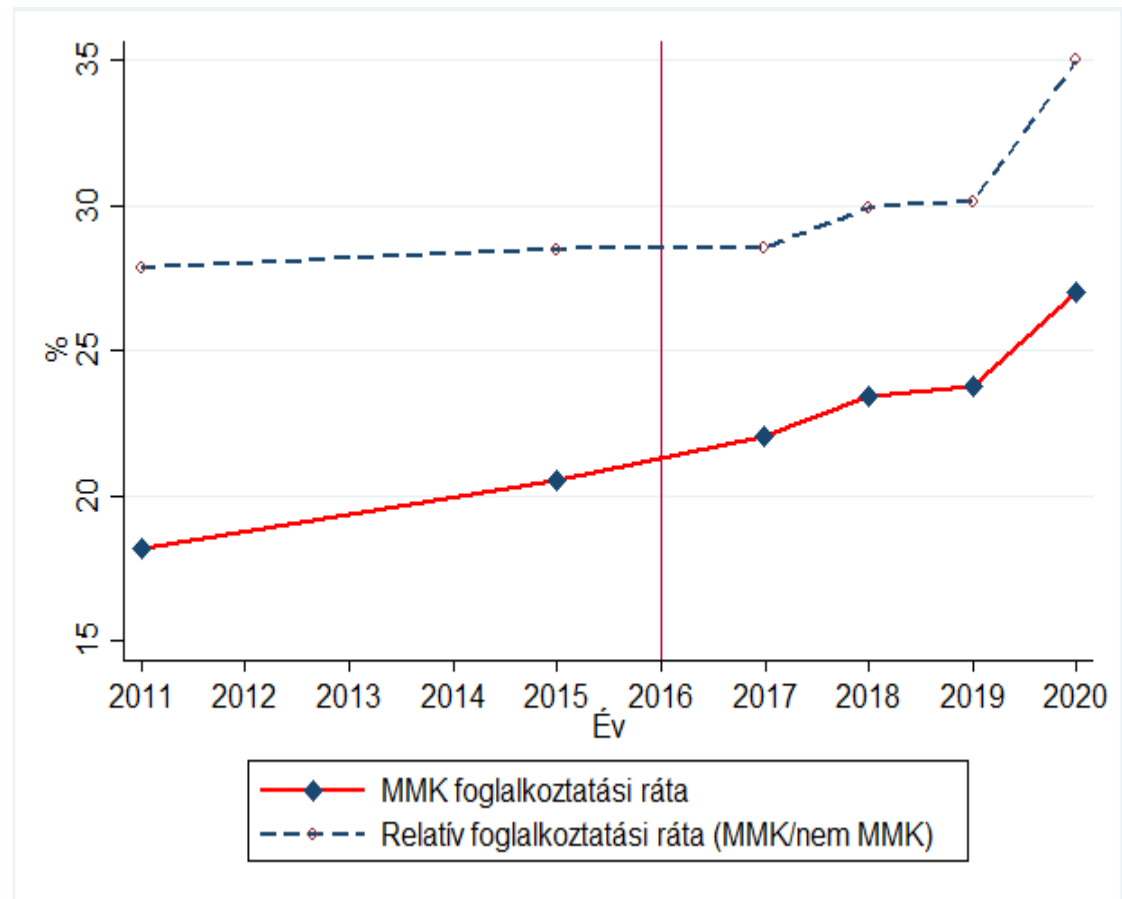
2021. május 27.

MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ EMBEREK A MUNKAERŐPIACON

- Megváltozott munkaképességű (MMK) emberek munkapiaci helyzete madártávlatból: mit mutatnak az adatok?
- A legfontosabb pénzügyi ösztönzők
- Vélt és valós akadályok az MMK emberek foglalkoztatása előtt
- Szakpolitikai következtetések

A MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ (MMK) NÉPESSÉG FOGLALKOZTATOTTSÁGA NŐTT, DE TOVÁBBRA IS ALACSONY

- 4 aktív korú MMK személy közül csak egyet foglalkoztatnak
- Az MMK népesség foglalkoztatási rátája egyharmada a nem MMK népességének

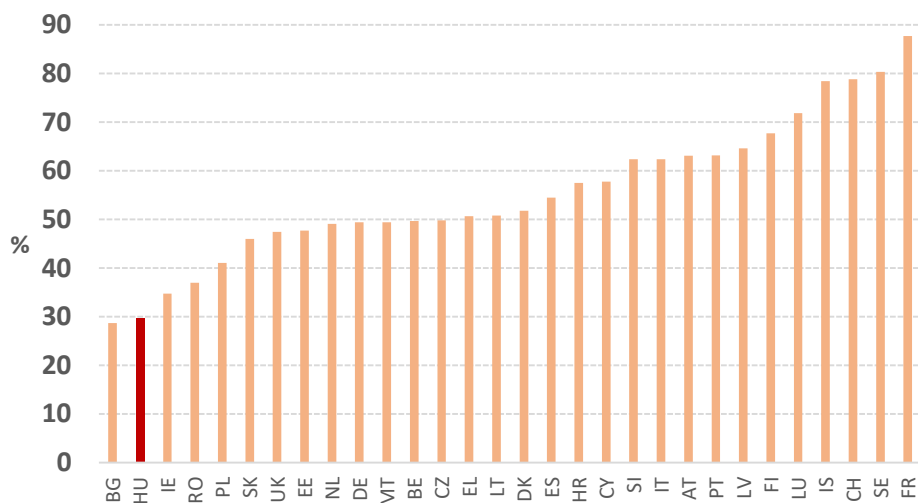

Forrás: [KSH Munkaerőfelmérés](#)

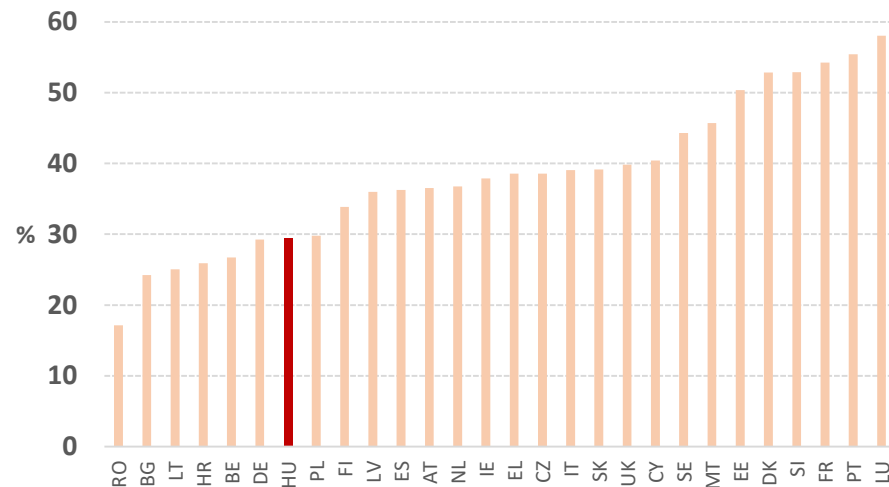
NEMZETKÖZI ÖSSZEHASONLÍTÁSBAN MAGYARORSZÁG NEM ÁLL JÓL

Relatív foglalkoztatási ráta (MMK/nem MMK) az európai országokban
kérdőíves felmérések alapján

Munkaerőfelmérés, 2011

EU-SILC, 2018 (Súlyosan korlátozottak)

KERESLETI SZAKPOLITIKAI ESZKÖZÖK: ERŐS PÉNZÜGYI ÖSZTÖNZŐK

Nyílt munkapiaci keresletet ösztönző legfontosabb hazai eszközök:

Kötelező foglalkoztatási szint és rehabilitációs hozzájárulás

- 25 fő feletti vállalatoknak

TAO kedvezmény MMK alkalmazottak után

- 20 főt meg nem haladó vállalatoknak
- A minimálbér erejéig

Szociális hozzájárulási adó kedvezmény

- A MMK alkalmazottak után
- A minimálbér kétszereséig

A REHABILITÁCIÓS HOZZÁJÁRULÁS

A 25 fő feletti vállalat dönt: MMK munkavállalót alkalmaz vagy rehabilitációs hozzájárulást fizet

Mikor kell fizetni?

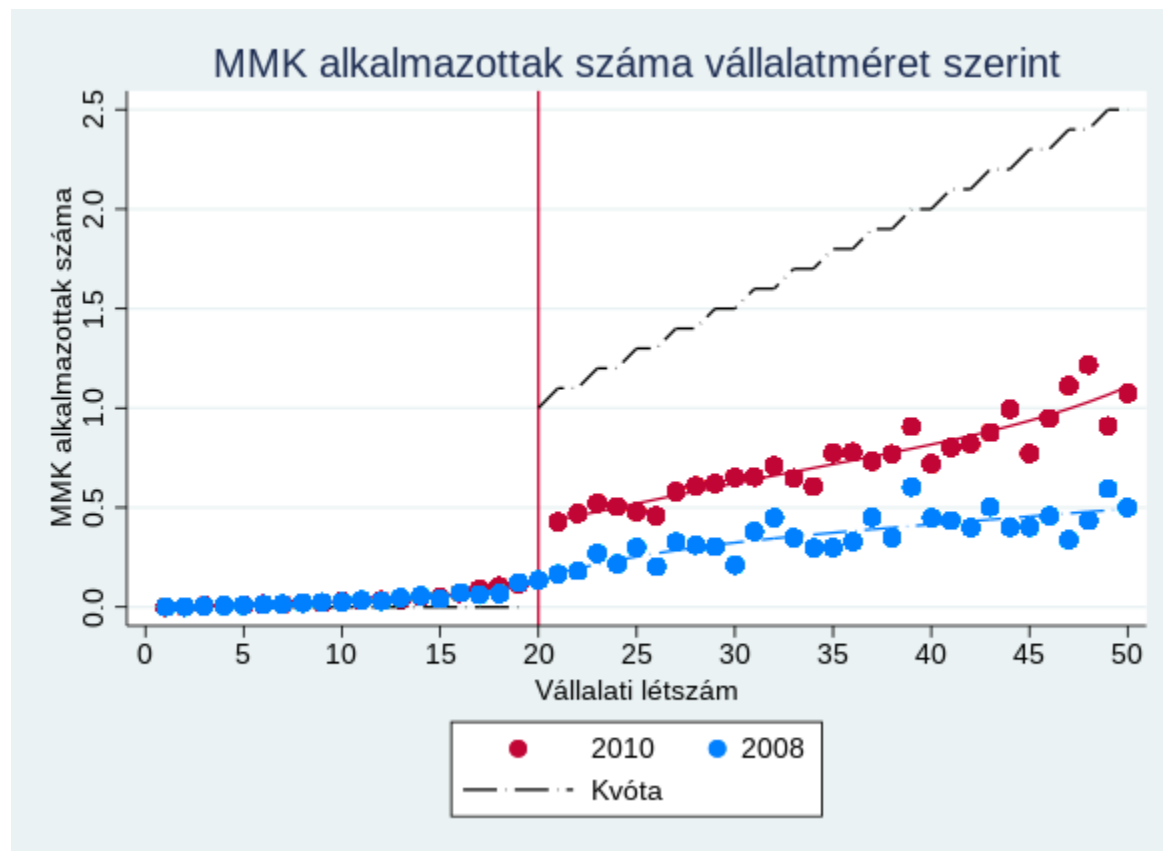
- ha az általa foglalkoztatottak átlagos statisztikai állományi létszáma meghaladja a 25 főt,
- és a MMK munkavállalók átlagos statisztikai állományi létszáma nem éri el a létszám 5 százalékát.

A rehabilitációs hozzájárulás összege:

- Éves összeg: a havi minimálbér kilencszerese, személyenként
- 2021-ben **1.449.000Ft/fő/év**

A REHABILITÁCIÓS HOZZÁJÁRULÁS SEGÍT

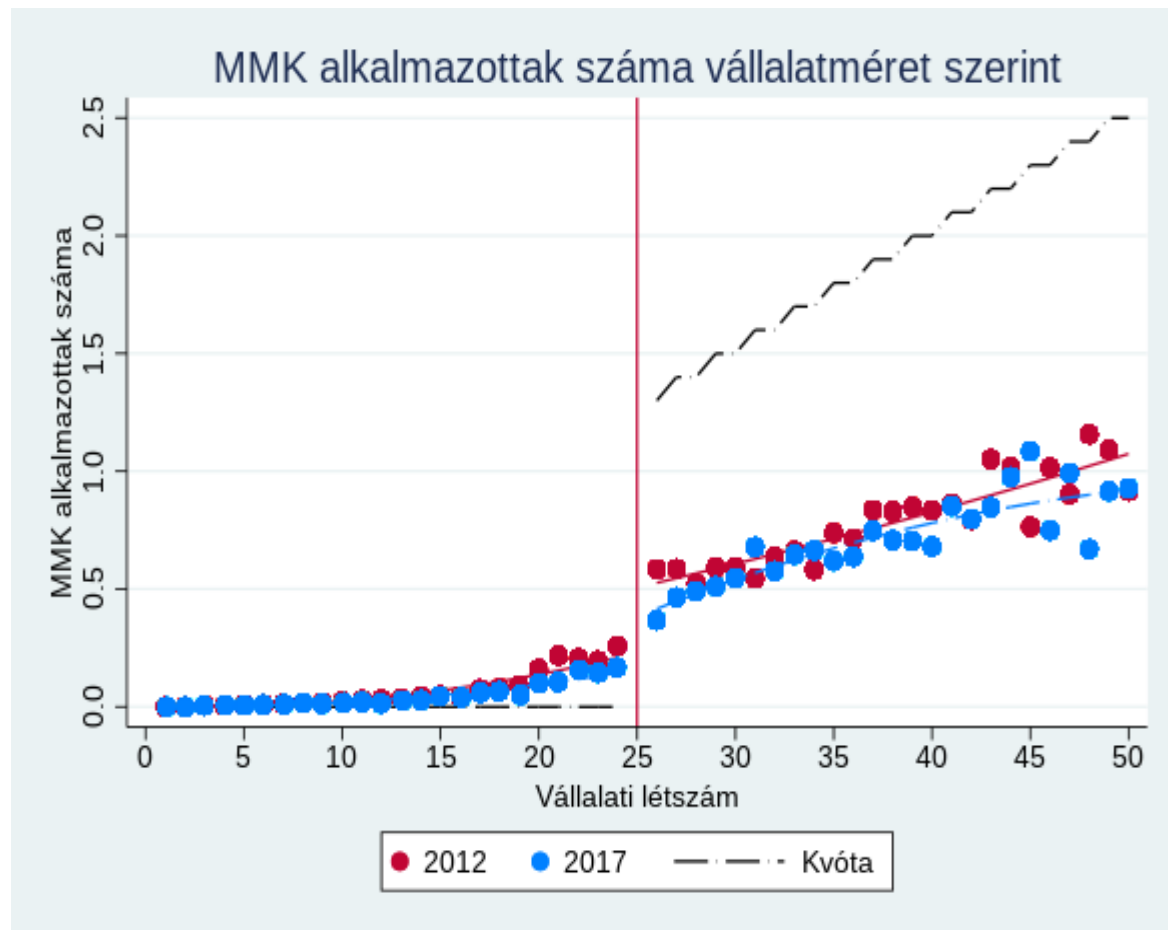
- A mérethatár feletti vállalatoknak átlagosan lényegesen több MMK alkalmazottjuk van
- Évente kb. 20-25 ezer MMK ember foglalkoztatása köszönhető a kvótának

Forrás: Admin3 (NAV)

A KVÓTA KÉTHARMADA AZONBAN TÖVÁBBRA IS BETÖLTETLEN

- A vállalatok többsége azonban inkább fizet
- A munkaadók 2020-ben 108 Mrd (!) Ft rehabilitációs hozzájárulást fizettek az államkasszába
- Ez kb. 77 ezer betöltetlen álláshelyet jelent

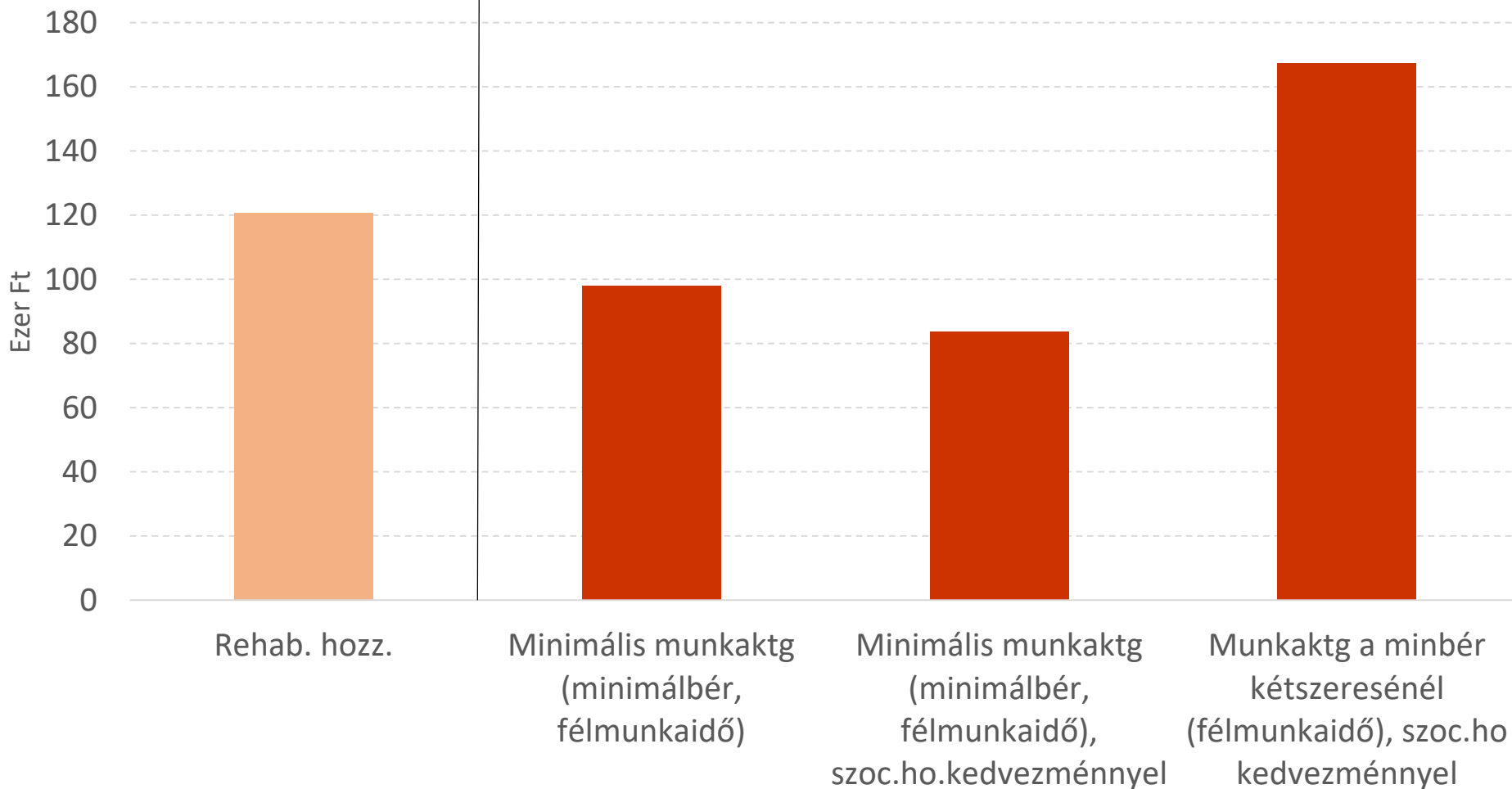

Forrás: Admin3 (NAV)

MIÉRT MEGLEPŐ A KVÓTA ALACSONY FELTÖLTÖTTSÉGE?

A rehabilitációs hozzájárulás havi összege és a kvóta feltöltésének legkisebb bérköltsége, 2021

MIT NYERHETNEK A VÁLLALATOK AZ MMK ALKALMAZOTTAKKAL?

- A rehabilitációs hozzájárulás és a szociális hozzájárulási adó kedvezmény nagyon erős pénzügyi ösztönzőt jelent
  - A rehab. hozzájárulás mintegy 44%-kal magasabb, mint a minimális bérköltség (heti 20 óra, minimálbér)
  - A minimálbér kétszeresét heti 20 órában kereső MMK alkalmazott munkabére is csak havi 40 ezer forinttal több, mint a rehabilitációs hozzájárulás
- A hozzájárulás a bérekhez viszonyítva nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő

VÉLT ÉS VALÓS AKADÁLYOK A KERESLETI OLDALON

Mely tényezők akadályozhatják a továbblépést?

Keresleti oldalon:

- A MMK munkavállalók alkalmazásával kapcsolatos (vélt) költségek
  - Munkahely átalakítása, akadálymentesítés, a munkatársak felkészítése, betanítás, stb.

- Félelmek, előítéletek
  - KSH, 2015: A megváltozott munkaképességű munkavállalók közel kétharmada tapasztalt már hátrányos megkülönböztetést álláskeresőse során

- Információhiány! (pénzügyi előnyök, a munkahely átalakításának valós költségei, nem indokolt félelmek)

A kínálati oldalon:

- Munkába állás nehézségei (megfelelő munkakör, munkahely megtalálása)
- A munkahelyre történő eljutás, közlekedés nehézségei
- Rugalmas foglalkoztatási formák hiánya (rugalmas, kötetlen munkaidő, részmunkaidő, stb.)
- A rokkantsági és rehabilitációs ellátások munkakínálatot visszatartó hatása
  - Az összeg a bérekhez viszonyítva folyamatosan csökkent az elmúlt 10 évben, de 2020 végéig a kereseti korlát felett kereső mmk dolgozók elveszítették az ellátást.

A historical map of Budapest, Hungary, showing the city's layout with various districts and landmarks. The map is in a sepia tone and includes labels for several areas such as 'Szechenytelep', 'Palota legelő', and 'Víztorony'.

A KERESLET ÉS KÍNÁLAT EGYMÁSRA TALÁLÁSA

- A kínálat és a kereslet egymásra találása nehezebb és költségesebb lehet, mint a nem MMK munkavállalók esetén
- Kereslet és kínálat képzettségi szerkezete között eltérés lehet

MI SEGÍTHETNE? SZAKPOLITIKAI JAVASLATOK

A pénzügyi ösztönzők segítenek, de nem eleget.

Amire szükség lenne:

- Személyre szabott, komplex rehabilitációs szolgáltatások kapacitásainak bővítése, stabilabb, bőkezűbb finanszírozás
  - Nemzetközi és hazai tapasztalatok is igazolják ennek hatékonyságát (pl. Csillag-Scharle, 2016)
- Tájékoztatás, befogadó munkaadói szemlélet erősítése
  - „Akadálymentesítés a fejekben”
- A védett, szegregált munkahelyek helyett a nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatás támogatása

BUDAPEST
INTÉZET

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!